

BESPREKINGS/BOOK REVIEWS

F. J. Jacobs, R. J. Bouch, S. du Preez en R. Cornwell — Suid-Afrikaanse Seinkorps — South African Corps of Signals. Dokumentasiediens, S.A.W. Publikasie no. 4. Pretoria, 1975, pp. 107 (met illustrasies).

Met blydskap en dankbaarheid begroet die skrywer van hierdie bespreking die verskyning van bogenoemde militêr-historiese publikasie. Hierdie werk bring ons weer nader aan die verwesenliking van 'n ideaal, t.w. om die geskiedenis van ons eenhede aan almal beskikbaar te stel wat belangstel in ons militêre verlede. Dit geld m.i. allereers vir hulle wat tans in een van ons eenhede diens doen, daarin gedien het of in die toekoms die kenteken van 'n bepaalde eenheid sal dra. Kennis van die verlede van jou eie eenheid wakker die trots aan in jou eie, dit versterk ons militêre tradisie en dien terselfdertyd as 'n aansporing vir elke dienende lid van 'n eenheid om as 'n waardige verteenwoordiger van sy eenheid op te tree.

Verlede jaar het die S.A. Seinkorps sy 50-jarige bestaan herdenk en ons is dankbaar dat die korpslede nou oor hul eie 'spieël van die verlede' beskik.

DIE IDEAAL ONTWIKKELING

'Die ideaal vir militêre kommunikasiemedie is steeeds om soveel boodskappe as moontlik so vinnig en akkuraat as moontlik oor minimum of maksimum afstande en oor enige terrein of onder enige weersomstandighede oor te kan dra' (pp 4-5).

Aan die suidpunt van ons land het die owerheid in 1972 spesiale seinposte (vlagseine) begin oprig aan die kus. In die binneland het dragonders die verbindings tussen militêre waggposte onderhou en het die later tradisionele rapportryerstelsel tussen diverse basisse en die hoofkwartier (Kaapstad) ontstaan. Hierdie stelsel is, dwarsdeur die 19e eeu, verder die binneland ingedra waar dit 'n bloeitijd belewe het tot tyd en wyl geleidelik instrumente vir seindoeleindes aangewend is. Die heliograaf doen in 1879 sy intrede in Britse militêre kringe in ons land en in 1888 en die volgende jare lê die latere kapt P. C. Paff in die Z.A. Republiek die grondslae vir die Afdeling Veldtelegrafie van die Staatsartillerie. Een van sy leerlinge, die latere kmdt

Gideon Scheepers, verrig soortgelyke baanbrekerswerk in die O.V.S. (v 1898 en daarna). Die uitbreek van die Tweede Anglo-Boereoorlog (1899) verhinder die invoering van die Marconistelsel (draadlose telegrafie) aan Boerekant.

Fietsrapportryers is, sowel aan Boere- as aan Britse kant, een van die nuwighede van die seindienste in ons land. Hierdie toestand bly voortbestaan tot die Eerste Wêreldoorlog (1914-1918) waarin Suid-Afrikaners o.m. as seiners in S.W.A. en Europa opgetree het, die draagbare Marconiradio ingevoer is en seekligte en heliogramme o.m. op motorvoertuie gemonteer is (p. 29).

Die totstandkoming van 'n seinkorps is reeds vanaf 1917 in die toenmalige Unie van Suid-Afrika bepleit (p. 31) en hierdie ideaal is op 1.11.1923 in die vorm van die Suid-Afrikaanse Seinkorps (Aktiewe Burgermag) verwesenlik (p. 35). Hierdie korps is in 1937 gereorganiseer (p. 46), terwyl in 1939 die grondslag vir die latere Spesiale Seindiens (radar) gelê is (p. 51 e. v.).

DIE TWEDE WÊRELDOORLOG.

In ons eie land, aan ons kuste en in Oos-en-Noord-Afrika het ons seiners tot die stryd toegetree. In die loop van die oorlog het hulle op Madagaskar en in Italië verskyn en die skrywer van hierdie gedeelte van die publikasie, getitel **World War II** (pp. 55-98) verstrekk, sowel in woord as in beeld, 'n groot hoeveelheid belangrike gegewens oor die belangrike en uiteenlopende bedrywighede van 'n Korps wat, in berigte te velde en ander bronne, gewoonlik op die agtergrond bly, maar pligsgetrou en dikwels te midde van groot lewensgevaar hul werk verrig het. By El Alamein en elders het die seiners 'n belangrike rol gespeel en die skrywer van hierdie gedeelte kom o.m. tot die gevolgtrekking dat die SA seiners hulle goed van hul taak gekwyt en 'n reputasie opgebou het met betrekking tot die spoed waarmee hulle gewerk het (p.98).

NA VYFTIG JAAR/AFTER FIFTY YEARS

Onder hierdie opskrif het die Direkteur SA Seinkorps, kol G. L. Meiring, 'n duimnaelskets gegee oor die lotgevalle van die SASK/

SACS na 1945. Na die Tweede Wêreldoorlog het, ook wat die SASK betref, 'n bykans tradisionele insinking gevolg. Daarna het 'n nuwe opwaartse beweging begin.

Waar, so het kol Mering in 1974 gevra, staan die SASK?

'Ons staan midde in ons volk, mag ons die genade van Bo ontvang om waarlik diensbaar te wees; laat ons besin en bo alles besluit om voorbereid te wees op alle gebeurlikhede — laat ons paraat wees.

Die Korps is ten spyte van al die moderne uitrusting steeds so goed en so effektief soos sy lede hom toelaat om te wees' (p. 101). Tenslotte, na hierdie boodskap, dan foto's uit die resente verlede van die SASK.

Dit is vanpas om nie alleen die samestellers geluk te wens met hul prestasie nie, maar ook 1 Militêre Drukeenheid.

Hierdie boek is teen R10 per eksemplaar by Die Staatsdrukker, Privaatsak X85, Pretoria verkrygbaar.

JAMES AMBROSE BROWN: Eagles strike. The campaigns of the South African Air Force in Egypt, Cyrenaica, Libya, Tunisia, Tripolitania and Madagascar 1941-1943. Purnell and Sons, Cape Town, 1974. Pp. 488 (met illustrasies).

Ons militêre geskiedskrywing met betrekking tot die Tweede Wêreldoorlog (1939-1945), en in die besonder waar dit ons daadwerklike aandeel in dié stryd betref, is dank verskuldig aan die toenmalige Eerste Minister, genl J. C. Smuts.

Nog tydens die oorlog, op 7 November 1943 het lg. die UVM se geskiedkundige adviserende komitee (**UDF Historical Advisory Committee**) in die lewe geroep met die doel om departementele en ander dokumente in te samel en 'n militêr-historiese reeks van wetenskaplike verantwoorde publikasies voor te berei.

Hierdie bedrywighede is in November 1945 onder die Kantoer van die Eerste Minister geplaas onder die benaming Unieoorlogsgeskiedenis-seksie (**Union War Historical Section**). Kol J. A. I. Agar-Hamilton het as hoofredakteur van publikasies opgetree en onder sy leiding, en met medewerking van 'n deel van sy wetenskaplike staf, het in die daaropvolgende jare die gesaghebbende werke **Crisis in the Desert** (1952), **The Sidi Rezeg Battles**

1941 (1957), en **War in the Southern Oceans** (1961) verskyn.

Intussen was die bogenoemde komitee reeds in 1959 ontbind, terwyl die reeds genoemde seksie op 30 Junie 1961 gesluit en die versamelde argivalia mettertyd na die Staatsargief, Pretoria, oorgeplaas is.

Nog in dieselfde jaar het lt genl George E. Brink vir fondse gepleit om die werksaamhede te kan voortsit. Finansiële hulp uit die handels- en nywerheidswêreld, van oud-strydersorganisasies, die SA Weermag, die landsowerhede, die RGN en die publiek e.a. het gevolg. In Johannesburg het die Adviserende Komitee in verband met die Suid-Afrikaanse oorlogsgeskiedenis (**South African War Histories Advisory Committee**) tot stand gekom en daarna is besluit om die toenmalige en toekomstig beskikbare fondse aan te wend om aan twee navorser-skrywers, t.w. kmdt nou kol) N. N. D. Orpen en mnr James A. Brown, op te dra om nadat toestemming verkry is om die reeds genoemde argiewe te mag raadpleeg, die geskiedenis van die Unie se aandeel in die Oos-Afrikaanse veldtog (Oos-Afrika, Abessinië, 1940-1941) — onderskeidelik op land en in die lug — te boek te stel.

Op die wyse het, nadat die twee skrywers aan hul opdragte voldoen het, die reeks **South African Forces in World War II** sy verskyning gemaak.

Van die hand van Orpen het die publikasie **East African and Abyssinian Campaigns** (1968) verskyn, terwyl Brown se studie **A Gathering of Eagles** daarna die lig gesien het. Vervolgens het die eersgenoemde outeur sy **War in the Desert** (1971) voltooi. Brown se **Eagles Strike** (1974) is tans onder bespreking en dit is verblydend om te kan meedeel dat, met betrekking tot ons aandeel in die destydse krygsverrigtings in Italië, Orpen se **Victory in Italy** (pp. 340) sojuis beskikbaar gestel is.

Geleidelik word bogenoemde ideale dus verwesenlik en sal ons studente in militêre wetenskap en belangstellende oud-stryders en ander, sowel in ons eie land as elders, mettertyd in staat gestel word om 'n volledige en betroubare oorsig van ons militêre aandeel in die Tweede Wêreldoorlog te kan bestudeer en lees.

Met die oog op die buiteland is hierdie groeiende reeks 'n middel om meer algemene be-